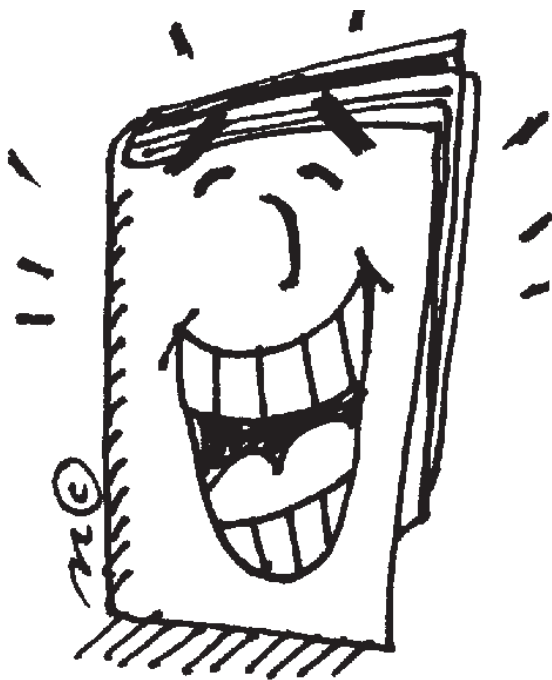

UČITELSKÉ 1908 NOVINY číslo 6

28. července

Slovo na úvod

Smrt, po níž následuje nesmrtelnost, není třeba oplakávat.

Marcus Tullius Cicero

28. července je den, kdy zemřeli dva velikáni. Každý z nich zasáhl lidstvo svým obrovským talentem a nadšením pro svoji práci.

První z nich zemřel v roce 1750 a vzpomínáme na něj jako na největšího skladatele baroka, je jím sám Johan

Sebastian Bach.

Druhý, Jan Evangelista Purkyně český vědec zemřel v roce 1869. Byl zakladatelem buněčné teorie i jemu patří vzpomínka v dnešních učitelských novinách

Johan Sebastian Bach

Johann Sebastian Bach (21. března 1685 Eisenach – 28. července 1750 Lipsko) byl německý hudební skladatel a virtuóz hry na klávesové nástroje, považovaný za jednoho z největších hudebních géniů všech dob a završitele barokního hudebního stylu. Bachovo dílo mělo a má značný vliv na další vývoj hudby počínaje Mozartem a Beethovenem až po Schönberga nebo Goreckého.

Ve své době proslul především jako interpret a improvizátor, jako skladatel však nebyl příliš uznáván – jediné dílo, které za svého života mohl publikovat tiskem, byly Matoušovy pašije. Bachova hudba byla vnímána jako konzervativní a po jeho smrti upadla na padesát let téměř v zapomenutí. Až počínaje Felixem Mendessohnem Bartholdym se od první poloviny 19. století začala postupně opět více hrát.

Bach působil ve světských i církevních službách na různých místech Německa, nejvýznamnější jeho

působišťe byla Výmar, Köthen a Lipsko. Mezi jeho nejnámější kompozice patří Braniborské koncerty, Dobře temperovaný klavír, Mše h-moll, Matoušovy pašije, Umění fugy, Hudební obětina a Goldbergovské variace.

Fakta a zajímavosti

Bach nežil v zrovna moc ideálním světě a svou hudbu netvořil bez kontaktu s tehdejší hudební komunitou. V jeho díle jsou čitelné vlivy italské hudby (forma kantáty), přímým vzorem při komponování instrumentálních koncertů mu byl italský skladatel Vivaldi, kterého obdivoval.

Navázal a propracoval formu taneční suity, v jejichž pomalých větách jsou patrné vlivy francouzské hudby. Velmi si vážil umění svých současníků, v mládí usiloval o to, být žákem Buxtehudeho a nelitoval ujít pěšky (v říjnu 1705) 320 kilometrů dlouhou cestu, jen, aby si jej vypoaslechl. Faktem je, že Bachovo nepopíratelně originální a

hluboké dílo je jeho vlastní svébytnou a vědomou syntézou a rekapitulací předchozího vývoje německé, italské a francouzské hudby.

Život

Dětství a mládí

Johann Sebastian Bach se narodil roku 1685 v duryňském Eisenachu ve středovýchodním Německu jako čtvrtý syn dvorního městského hudebníka Johanna Ambrozia Bacha. Hudební tradice rodu byla dlouhodobá, jeho předkové byli hudebníky téměř po dvě století.

Johann Sebastian projevoval výrazné hudební nadání již od útlých let. Jeho rodiče zemřeli velmi brzy (matka v roce 1694, otec 1695) a jeho oporou se stal strýc Johann Christoph Bach, který jej zasvětil do základů varhanní a klavírní hry i do hudební teorie. Základy ostatního vzdělání získal Johann Sebastian na protestantské škole v Eisenachu, odkud však velmi brzy odešel za svým starším bratrem Johannem Christophem do Ohrdrufu. Bratr, který tam působil jako varhaník, mu předal další hudební zkušenosti, ale vzhledem ke špatné finanční situaci své rodiny byl Johann Sebastian nucen ve svých 15 letech odejít do Lüneburgu, kde se stal sborovým sopránistou. Celkem zde strávil dva roky, dokončil humanisticko-teologické středoškolské vzdělání a rozšířil si své hudební znalosti.

Arnstadt

Nejpozději od března 1703 Bach pracoval jako lokaj a houslista soukromé kapely výmarského spoluregenta Johanna Ernsta von Sachsen-Weimar.

9. srpna téhož roku pak byl přijat na místo varhaníka Nového kostela (Neue Kirche, nyní Bachkirche) v Arnstadtu a dostal k dispozici nový dvojmanuálový nástroj, sestrojený významným stavitelem varhan Johannem Friedrichem Wenderem.

V říjnu 1705 dostal Bach třítydenní dovolenou, aby navštívil jednoho z nejvýznamnějších skladatelů a varhaníků té doby Dietricha Buxtehuda. Bach si pobyt u Buxtehuda bez dovolení prodloužil na tři měsíce, za což byl po návratu do Arnstadtu napomínán tamní konzistoří pro „nedbalost ve službě“. Buxtehude se však pro Bacha stal cenným učitelem a hudebním vzorem, jehož vliv se dá vysledovat na řadě Bachových kompozic, například chorálních předehráček jako je *Wie schön leuchtet der Morgenstern* (BWV 739), preludiích, tokátách a fantaziích.

Ačkoli finanční podmínky služby v Arnstadtu byly dobré, Bach se často dostával do konfliktu s tamní konzistoří. Kromě zmíněného svévolného prodloužení studijního pobytu u Buxtehuda nebo stížnosti na to, že Bach dovolil přístup na kůr „cizí dívce“, snad své budoucí ženě, šlo především o to, že Bachova novátorská a emotivní hudba působila na místní posluchače rušivě a rozptylovala je při bohoslužbě. Proto se komponista rozhodl utéci ze stísněných arnstadtských poměrů a vyhledat si nové místo.

Mühlhausen a Výmar

24. dubna 1707 hrál Bach na zkoušku v Mühlhausenu a od 1. července nastoupil místo varhaníka ve zdejší kostele Divi Blasii. V

Mühlhausenu setrval zhruba rok – o propuštění ze služby požádal 25. června 1708. Výmarský vévoda Wilhelm Ernst, který skladatele při jeho návštěvě Výmaru slyšel hrát, mu totiž nabídl lépe placené místo. Mezitím se Bach 17. října 1707 oženil s Marií Barbarou Bachovou, svou vzdálenou sestřenicí.

Bach se svou těhotnou ženou přesídlil do Výmaru v první polovině července 1708 a nastoupil zde jako dvorní varhaník a komorní hudebník. Výmarský kulturní život byl mnohem inspirativnější a bohatší než v předchozím působišti a Bachův zaměstnavatel, vévoda Wilhelm Ernst, byl velkorysý a uměnímilovným panovníkem. Z doby výmarského působení pochází velká část Bachova varhanního díla a řada dalších skladeb, například Lovecká kantáta BWV 208, nejstarší dochovaná Bachova světská kantáta. Bachům se ve Výmaru také narodilo jejich prvních šest dětí, z nichž dvě ovšem brzy zemřely.

Roku 1713 se Bach z dnes již neznámých důvodů ucházel o místo varhaníka v Halle, odmítl však nakonec podepsat smlouvu s odůvodněním, že nabízená mzda neodpovídá jeho očekávání. Vévoda Wilhelm Ernst jmenoval Bacha v roce 1714 koncertním mistrem, a ačkoli toto místo bylo v hierarchii dvorních hudebníků až třetí po kapelníkovi a jeho zástupci, Bach dostával ze všech nejvyšší plat. Nová pozice znamenala i nové povinnosti, mezi jiným musel Bach každé čtyři týdny komponovat jednu církevní kantátu pro nedělní bohoslužby – jako první vznikla kantáta Himmelskönig, sei willkommen BWV 182. Bacho-

vým hudebním přítelem byl v té době drážďanský hudební ředitel Johann Georg Pisendel (1687–1755), který Bachovi zprostředkoval italskou hudbu, zvláště vliv svého učitele Antonia Vivaldiho.

Bach ve Výmaru setrval do roku 1717, kdy podepsal smlouvu na post kapelníka v Köthenu, aniž by ovšem předem požádal svého pána o uvolnění z místa. Došlo proto k otevřenému konfliktu s panovníkem a Bach byl dokonce na několik týdnů uvězněn a poté 2. prosince 1717 v nemilosti propuštěn z vězení i ze služby.

Köthen

Bach v Köthenu získal výjimečné postavení, a to i díky svému osobnímu přátelství s hudbymilovným knížetem Leopoldem von Anhalt-Köthen, svým zaměstnavatelem. Měl zde titul kapelníka a ředitele komorní hudby a k dispozici dostal kvalitní sedmnáctičlennou kapelu. Kníže nešetřil ani na nástrojovém vybavení, a Bach tak roku 1719 cestoval do Berlína zakoupit nové cembalo. V Berlíně poznal hudbymilovného braniborského markraběte Christiana Ludwiga (1677-1734), pro něhož pak zkomponoval slavné instrumentální skladby dnes známé jako Braniborské koncerty.

V červenci 1720, právě když byl Bach s knížecím dvorem na dvouměsíčním pobytu v Karlových Varech, v Köthenu onemocněla a náhle zemřela jeho první žena Marie Barbara. 3. prosince 1721 si Bach vzal za ženu Annu Magdalenu rozenou Wilcke, dceru dvorního hudebníka. Ta se mu stala vzornou manželkou, která mu dala dalších třináct z jeho celkem dvaceti dětí, z nichž většina ovšem zemřela již

v útlém věku. Anna Magdalena Bachová byli i nejbližší spolupracovníci svého muže, opisovala jeho skladby a podpořovala jeho tvůrčí aktivity až do konce jeho života.

V Köthenu Bach zkomponoval mimo jiné Dobře temperovaný klavír (1 díl, BWV 846–869), šest houslových partit a sonát a řadu dalších závažných kompozic, ale i díla spíše pedagogického určení, jako je Klavírní knížka Anny Magdaleny Bachové.

Přes uznání, kterého se mu v Köthenu dostalo, odešel Bach v roce 1723 do Lipska. O důvodech lze jen spekulovat, snad šlo o změnu hudebního vkusu dvora a změnu postojů knížete k Bachovi.

Lipsko

Smrtí předchozího varhaníka Johanna Kuhnaua se 5. června 1722 uvolnilo místo kantora Tomášského kostela v Lipsku. Bach se o místo ucházel, ale byl vybrán jiný slavný kandidát, Georg Philipp Telemann. Telemann ovšem místo vzápětí odmítl - protože dostal zvýšení platu, rozhodl se zůstat v Hamburku. Bylo tedy vypsáno druhé výběrové řízení, v němž byl Johann Sebastian Bach opět poražen, tentokrát kapelníkem z Darmstadtu Johannem Christophem Graupnerem. Ani tentokrát však nebyla volba úspěšná, protože Graupnerovi nebylo uděleno povolení opustit dosavadní místo. Nakonec tedy bylo místo nabídnuto „jako třetí volbě“ Bachovi, a ten je zastával až do konce svého života. Přitom si nadále podržel titul knížecího dvorního kapelníka v Köthenu a pro tamní dvůr i nadále dodával skladby k slavnostním příležitostem.

Svou službu v Lipsku Bach nas-

toupil koncem května 1723. Ve své funkci byl Bach jako městský hudební ředitel zodpovědný za hudební život ve městě a v jeho čtyřech kostelích, připravoval skladby pro bohoslužby, nejrůznější církevní a společenské příležitosti, vyučoval a působil též jako vedoucí a hráč souboru Collegium musicum, který byl složen z jeho žáků a městských hudebníků. Hráli díla soudobých skladatelů (např. významného českého skladatele Jana Dismase Zelenky). V tomto období života Bach vytvořil další závažné kompozice, např. Janovy pašije, Matoušovy pašije, Mši h moll nebo Umění fugy. Pro církevní provoz komponoval pravidelně kantáty, zpočátku jednu každý týden, takže jich celkem napsal kolem tří set.

Přes veškerou aktivitu Bacha postupně začala unavovat snaha o veřejné uznání, proto se postupně uzavíral více do kruhu rodiny, ve kterém se cítil nejšťastnější. Posledních deset let Bachova života bylo naplněno tvorbou, ale i relativním klidem. Bachův syn Carl Philipp Emanuel se stal hudebníkem pruského krále Bedřicha Velikého (též aktivního hudebníka), který otce Bacha pozval v roce 1747 na svůj dvůr a přijal ho s poctami. Johann Sebastian Bach se mu odvděčil improvizacemi na králem zadané téma, zpracované později v Hudební obětině, dílu dokonalé kontrapunktické architektury. Koncem roku 1749 Bach ztratil zrak a pomalu se zhoršoval i jeho celkový zdravotní stav. Zhoršení kulminovalo nezdařenou oční operací na jaře následujícího roku. Bach zemřel v tichosti, avšak obklopen milující rodinou, 28. července 1750. Posledním dílem, na němž Bach před svou smrtí pracoval, byl slavný cyklus Umění fugy (nedokončen). Z dvaceti

Bachových dětí se čtyři staly skladateli: Wilhelm Friedemann, Carl Philipp Emanuel, Johann Friedrich Christoph a Johann Christian.

Dílo

Johann Sebastian Bach byl mistrem polyfonie a přivedl k dokonalosti hudební formu fugy. Ve své bohaté tvorbě dokázal vyjádřit hluboké myšlenky umělecky přesvědčivým způsobem. Jeho hudební myšlení je pronikavé a jasné, přitom však nepostrádá výraznou citovost. Bach nebyl extravagantním umělcem, ale spořádaným otcem rodiny, praktickým a zároveň hluboce věřícím člověkem, který měl zároveň smysl i pro běžné pozemské radosti, což se vše odráží i v jeho díle. Jeho hudba se povznáší do dimenzí téměř nadpozemských a zároveň stojí pevnými nohama na

zemi, najdeme v ní pokoru a soucit s lidským utrpením i vřelou oslavu světského života. Přestože většina jeho skladeb byla psána na objednávku, Bach je dokázal naplnit hlubokým obsahem.

Houslová sonáta No. 1 G minor (BWV 1001) Bachův rukopis.

Houslová sonáta No. 1 G minor (BWV 1001) Bachův rukopis.

Z Bachova díla víme o celkem 1126 hudebních kompozicích (označují se zkratkou BWV a pořadovým číslem) nejrůznějších forem. Přitom se velké množství dalších skladeb nedochovalo a do celkového počtu nejsou započítány ani autorem revidované verze skladeb a nejrůznější hudební kusy sloužící k výuce (etudy apod.) - celkově tak Bach složil nejméně kolem 1400 děl. Zde uvádíme ta nejvýznamnější.

Jan Evangelista Purkyně

Jan Evangelista Purkyně (18. prosince 1787 Libochovice – 28. července 1869 Praha) byl český fyziolog, anatom, biolog a filozof; otec malíře Karla Purkyně. Svým příspěvkem o živočišných tkáních složených z buněk s jádry (v Karolinu roku 1837)[1] se stal jedním ze spoluzakladatelů cytologie.

Otec byl správcem libochovického šlechtického panství. Když bylo Janu Evangelistovi šest let, jeho otec zemřel. V jedenácti letech Purkyně odešel za vzděláním k piaristům (konkrétně na piaristickém Gymnáziu v Mikulově), ve dvaceti však z řádu odešel. Živil se jako vychovatel v šlechtických rodinách, jeden z jeho zaměstnavatelů nasměroval Purkyněův zájem směrem k lékařství. Už v prvním ročníku

pražského studia mu ve Vídni vyšla první báseň Orážení obrazu bez konce. Doktorskou práci O zření v ohledu subjektivním obhájil roku 1818 a stal se asistentem na pražské lékařské fakultě.

Pro vlastenecké názory se ale marně ucházel o profesuru. Teprve na mocnou přímluvu Goethovu, který také studoval proces vidění, byl angažován na univerzitu mimorakouskou, do tehdy pruské Vratislavi.

Tam roku 1832 získal výkonný mikroskop. Svůj nejvýznamnější objev prezentoval Purkyně na sjezdu německých přírodovědců a lékařů v pražském Karolinu roku 1837, kde mezi prvními na světě přisoudil buňkám jejich stěžejní význam pro život.

Ve Vratislavi mu na choleru zemřela manželka a obě dcery, zbyli mu dva synové, z nichž vynikl malíř Karel; tam také odváděl tvrdou badatelskou práci, která z něj činí zřejmě nejfrekventovanějšího eponyma české vědy: Purkyňova vlákna v srdci, Purkyňovy buňky v malém mozku, Purkyňovy obrázky (vnímání světla okem), Purkyňův jev (vnímání barev okem) a řada dalších po něm nazvaných útvarů a jevů.

V práci "O spánku, snech a stavech příbuzných z roku 1857 Purkyně zdůraznil osvěžující a léčivou funkci snů pro duševní rovnováhu. Předjímá tím budoucí Freudovy úvahy o snu, ale i Jungovu teorii kompenzační funkce snu. Ve stati "Individuální duševní ústroj člověka" (1864-1866) Purkyně rozlišil dvě hlavní metody zkoumání lidské psychiky - antropologickou, která zkoumá souvislost duševních zvláštností s tělesnými, a psychologickou, jež je založena na vlastní vnitřní zkušenosti, na sebezpozorování. Třetí možností je fenomenologická metoda, která hledá souvislosti mezi výjevy duševního života. Přestože byl Purkyně věřící, jako jeden z mála českých vědců přijal ve své době Darwinovu evoluční teorii, což svědčí o jeho otevřenosti.

Purkyňovo jméno nesla v letech 1960-1990 brněnská univerzita (dnes fungující opět pod původním názvem Masarykova univerzita.[3] Roku 1991 vznikla pod názvem Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem přejmenováním někdejší Pedagogické fakulty nová česká univerzita. Později byla rozšířena, dnes má sedm fakult. [4] Purkyňovo jméno nese také Česká lékařská společnost Jana Evangelisty Purkyně

Roku 1850 se Purkyně vrátil na pražskou lékařskou fakultu. Založil fyziologický ústav, nad výzkumem už ale převládala činnost organizační a buditelská. Stal se členem londýnské Královské společnosti, vídeňské a pařížské akademie věd, poslancem zemského sněmu, nositelem Leopoldova rytířského řádu.

Roku 1853 založil časopis Živa.

Purkyněho lze považovat i za průkopníka v oblasti animovaného filmu. V roce 1861 nechal podle svých nákresů vyrobit kotouč zobrazující animovanou sekvenci práce lidského srdce. Je to první známý případ užití této techniky (považované za v té době za zábavnou hračku) pro výuku vědeckého oboru.

Pochován je na vyšehradském Slavíně.

Fauna severu

Pižmoň

Vědecký název: *Ovibos moschatus*
Rozšíření: Severní Kanada, Grónsko
Velikost: Délka bez ocasu až 2,3 m

Přestože vypadá jako bizon, je pižmoň příbuznější kamzíkům a ovcím. Obývá severskou tundru. Před zimou ho chrání kosmatý hnědý kožich, který

splývá takřka až k zemi. Má mimořádně široká kopyta, která slouží jako sněžnice. Samcům i samicím vyrůstají mohutné, dolů stočené rohy, jež se na čele spojují. Pižmoni vytvářejí až stohlavá stáda, která jsou v neustálém pohybu. Když je napadnou vlci, srazí se dohromady a vytvoří rohatý kruh kolem mláďat.

Jazykové okénko

Vzhledem k mnoha dotazům, se kterými jste se na naši redakci obrátili vy, naši milí čtenáři, rozhodli jsem se opět po několika dnech otevřít jazykové okénko. Jde tentokrát především o cizí slova a proto jsme se zeptali odborníka na slovo vzatého, ředitele ústavu pro okrášení jazyka českého pana profesora Spytihněva Brblala.

Pane profesore, začněme podle abecedy. Jak byste našim čtenářům vysvětlil, co je to „amnestie“.

Amnestie (z řeckého amnēstia = zapomenutí) znamená rozhodnutí o hromadném - úplném nebo částečném - prominutí trestu za trestný čin. Na rozdíl od milosti, udělované jednotlivci se amnestie týká určitých skupin odsouzených. Historicky je amnestie výsadní právo panovníka, který ji uděloval obvykle při nástupu na trůn. Až do středověku se často týkala i odpuštění dluhů. V některých zemích se uděluje pravidelně, například v Německu před Vánoci nebo ve Francii při volbě presidenta.

Děkuji. Další slovo, které se objevovalo v dotazech našich čtenářů je cenzura. Co to je?

Cenzura je kontrola a omezování sdělování informací. Cenzura se obvykle týká veřejně sdělovaných názorů, ale v dobách nesvobody je kontrolováno i soukromé sdělování názorů. Ten, kdo by se cenzuru snažil obejít, bývá i trestán. Cenzura je součástí vládnutí prakticky celou lidskou historií a chce umlčet informace, které by mohly poškodit vládnoucí politiky. S cenzurou úzce souvisí různé seznamy zakázané literatury, cenzura upravovala i školní učebnice. Slovo cenzura pochází z lat-

inského censor, což byl úředník, který měl za úkol sčítání obyvatel a dohlížení na morálku.

Do doby nesvobody nás přivádí také sousloví justiční vražda. Můžete ho osvětlit?

Jako justiční vražda se označuje trest smrti udělený nevinnému člověku při zinscenovaném soudním procesu, ve kterém je dopředu jasný trest. Je to tedy vlastně vražda spáchaná prostřednictvím soudního systému. Možnost zneužití trestu smrti k justiční vraždě je jedním z argumentů pro zrušení tohoto trestu.

S tím někdy také souvisí sousloví „politický vězeň“.

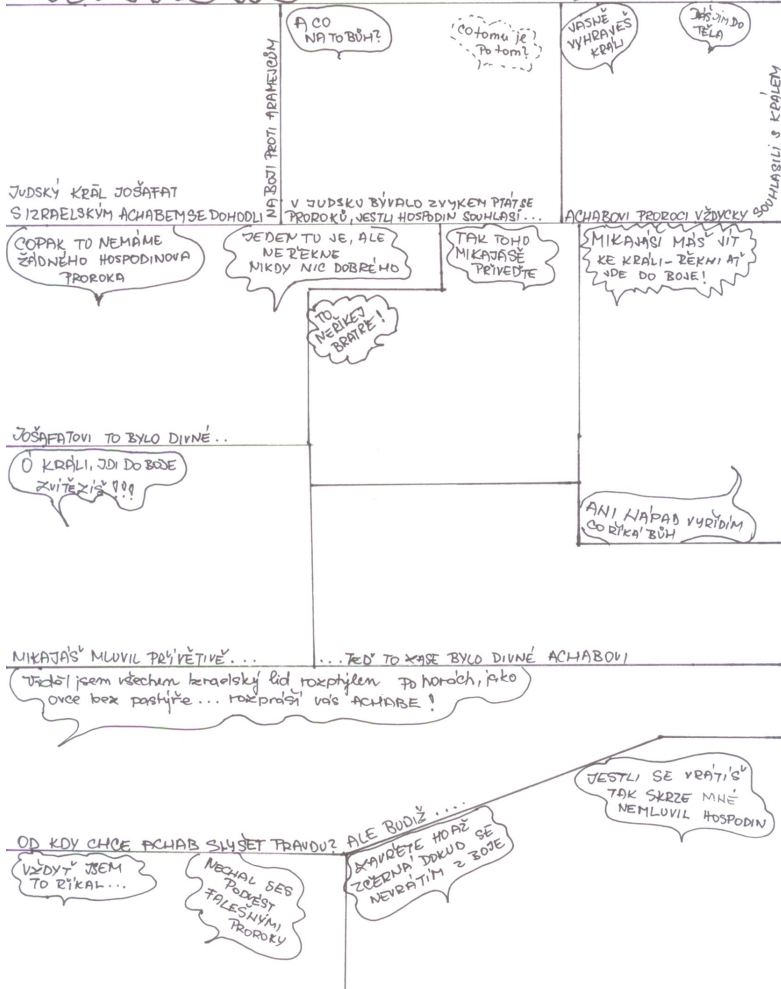
Ano, někdy se říká též „vězeň svědomí“. Je to označení osoby, která je vězněna pro své politické či náboženské přesvědčení. Politický vězeň může být odsouzen na základě zfalšovaných důkazů či vynucených přiznání za smyšlené zločiny. Režim často trestá celé rodiny (například vystěhováním, ztrátou zaměstnání). V dnešní době je problém politických vězňů vlastní řadě států.

A poslední je dnes slovo „korupce“.

Korupce (od latinského corruptum = kazit, oslabit, znetvořit, podplatit) je zneužití postavení, funkce k osobnímu prospěchu - v politice, veřejné správě, hospodářství. Vyznačuje se podplácením, úplatky, vydíráním, zastrahováním. Dále privilegií, neoprávněnými příjmy a jejich vyžadováním, udělováním přízně a protežováním.

Děkuji za rozhovor

MIKAJAŠ: KDYŽ JE PRAVDA NEPŘÍJEMNÁ...

Kánon

1
tum baj tum baj tum baj tum baj tum baj tum baj tum baj

2
don don don di ri di ri don don don don don don

3
tra la la la la tra la la la la tra la la la la la la

Luštěte s UČITELSKÝMI NOVINAMI

#12

					4	5	5	7	10	7	7	6	3			4	5	4	2																				
					2	2	4	5	9	4	2	7	7	7	7	9	4	5	4	4	2																		
			6	8	9	9	8	8	5	4	10	3	3	4	5	5	5	5	6	5	6	5	5	4	4	2	1												
			2																																				
			4																																				
		2	4	2																																			
		4	4	5																																			
		5	4	6																																			
					15																																		
						13																																	
					4	3																																	
							3	4																															
			2	5	7																																		
						3	16																																
		4	5	4	6																																		
		4	4	5	3																																		
			5	2	6																																		
			6	1	4																																		
		5	2	4	5																																		
		5	2	2	9																																		
			5	1	10																																		
			5	1	11																																		
				6	10																																		
						15																																	
							12																																
								7																															
									1																														
										1																													

				4			8	7	9
9	3		7	5				2	
							5		
			3						8
2	4		8		9			5	6
6					2				
		1							
	2			8	7			1	3
4	7	8		3					

Vajíčka na tvrdo
 Jak změřit 9 minut,
 za které chcete
 uvařit vajíčka,
 vložená do vroucí
 vody, pomocí 4
 minutových a
 7 minutových
 přesýpacích hodin.

řešení minulého dílu:

#218

							1	1																	
						2	2	4	1	1	1	2	3	5											
	3	2	2	2	2	1	1	6	8	10	4	2	6	6	7	10									
11	4	3	2	2	2	1	2	1	1	1	13	14	6	5	5	6	27	25	24	23	21	19	17	14	9

A 27x27 crossword puzzle grid. The central graphic is a stylized 'S' shape composed of black squares. The grid is defined by the starting numbers on the left:

- Row 1: 10
- Row 4: 4, 6
- Row 5: 2, 6
- Row 6: 2, 6
- Row 7: 2, 7
- Row 8: 2, 2, 7
- Row 9: 1, 4, 7
- Row 10: 2, 4, 8
- Row 11: 1, 2, 8
- Row 12: 1, 9
- Row 13: 1, 10
- Row 14: 1, 11
- Row 15: 1, 12
- Row 16: 1, 14
- Row 17: 1, 15
- Row 18: 1, 16
- Row 19: 1, 17
- Row 20: 2, 18
- Row 21: 1, 6, 10
- Row 22: 1, 5, 8
- Row 23: 2, 5, 8
- Row 24: 1, 6, 8
- Row 25: 2, 15
- Row 26: 2, 13
- Row 27: 2, 11
- Row 28: 3, 8
- Row 29: 11

1	A		D	F
		4	5	E
		C	6	
2	B			
	3			